

Protokoll från kommunala pensionärsrådet 2022-11-15

Tillgänglighetsanpassat dokument

Detta dokument är tillgänglighetsanpassat i enlighet med lagen om tillgänglighet till digital offentlig service (DOS-lagen). Kontakta rådets sekreterare om du önskar originalhandlingen, se hemsidan för kontaktuppgifter.

Datum och tid

Seniorernas hus, Jönköpings kommun, 2022-11-15, kl. 13:00 – 16:05

Närvaro

- Andreas Persson (S), ordförande
- Andreas Sturesson (KD) § 1-8
- Ann-Marie Hedlund (L)
- Greger Johansson, PRO, vice ordförande
- Johan Eldin, SPF
- Eva Sundell, SPF
- Yvonne Stillman, SKPF
- Marie-Louise Stålbark, RPG
- Gunilla Johansson, PRO
- Olof Ejdeblad, SPF
- Berne Lorefors, SPF § 1-7
- Conny Rapp, SKPF
- Olof Darelid, RPG
- Åsa Bolton, sekreterare
- Camilla Johansson, funktionschef äldreomsorg socialförvaltningen § 4-5
- Lena Pettersson, HR-chef socialförvaltningen § 4-5

Justering

Eva Sundell, SPF

§ 1 Val av justerare

Eva Sundell (SPF) utses att justera protokollet.

§ 2 Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställs med följande övriga frågor:

- Reglemente för KPR (behandlas under § 7)
- Hemtjänstindex från SPF Seniorerna
- Artikel från senaste SPF Seniorernas tidning Senioren
- Nya riktlinjer om undernäring från Socialstyrelsen

§ 3 Genomgång av föregående protokoll

Ordföranden går igenom föregående protokoll.

§ 4 Kompetensförsörjning och bemanning inom äldreomsorgen

Punkt från beredningsgruppen. Föredragande: Camilla Johansson, funktionschef äldreomsorg socialförvaltningen, och Lena Pettersson, HR-chef socialförvaltningen

Camilla Johansson och Lena Pettersson redogör för åtgärder som socialförvaltningen arbetar med för att säkerställa kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen:

Äldreomsorgslyftet

Kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen är en högt prioriterad fråga inom socialförvaltningen. Förvaltningen har under ett flertal år arbetat för att kompetensutveckla personal som inte har utbildning inom vård och omsorg. Den statliga satsningen äldreomsorgslyftet innebär en möjlighet att studera till undersköterska på betald arbetstid (50 procent arbete, 50 procent studier) och socialförvaltningen har intagning två gånger om året. Cirka 70 personer genomför i dagsläget äldreomsorgslyftet och satsningen kommer att fortsätta. Inom ramen för lyftet genomförs även språktester, vilket kommer att testas även i ordinarie rekryteringar.

Heltidsresan

Socialförvaltningen arbetar aktivt med att öka andelen heltidsarbetande inom äldreomsorgen. Under 2018 arbetade 35 procent av de anställda inom äldreomsorgen heltid. 2022 arbetar cirka 63 procent heltid. Att erbjuda heltidsanställningar är en strategi för att säkerställa kvalitet och bemanning inom äldreomsorgen.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom äldreomsorgen uppgår till 10,2 procent (september 2022). Korttidssjukfrånvaron (dag 1-14) är högre 2022 jämfört med innan pandemin. Inom socialförvaltningen är det en prioriterad fråga att minska andelen sjukfrånvarande medarbetare, då sjukfrånvaron både påverkar enskilda medarbetare och kvaliteten i verksamheten.

Fokusgrupper

Socialförvaltningen genomför ett projekt där medarbetare från varje yrkesgrupp träffas i 19 olika fokusgrupper. Fokusgrupperna syftar till att kartlägga nuvarande arbetsuppgifter, vilka arbetsuppgifter som andra kan genomföra, vad som skapar arbetsglädje och vad man ser för behov av kompetensutveckling. Projektet ska sammanställas till en projektplan 2023. Pensionärsorganisationerna ser med fördel att de kan erbjudas möjlighet att delta i en fokusgrupp.

Åtgärder för att frigöra tid för personal inom äldreomsorgen

Inom ramen för ett pilotprojekt har socialförvaltningen upphandlat en leverantör för att möjliggöra förenklade digitala inköp av matvaror. Syftet med projektet är att frigöra arbetsuppgifter för undersköterskor. Ytterligare ett pilotprojekt har startats upp för att förenkla matvaruhanteringen på äldreboenden och spara tid för kockarna, som med nuvarande rutiner packar och levererar frukostvaror till olika boenden.

Lönesättning

Lönestatistik visar att Jönköpings kommun generellt har en lägre lönesättning än andra kommuner, både vad gäller undersköterskor och vårdbiträden. Skillnaden i lön gentemot andra kommuner är högre för

vårdbiträden än för undersköterskor, vilket beror på att förvaltningen vill stimulera till att fler utbildar sig till undersköterska. Socialförvaltningen konkurrerar främst med den privata arbetsmarknaden vad gäller rekrytering av undersköterskor. I kommunens ytterområden är dessutom benägenheten högre att söka arbete i angränsande kommuner.

Insatser för att inspirera skolelever till att arbeta inom äldreomsorgen

Socialförvaltningen tar emot gymnasieelever som läser till undersköterska för att göra verksamhetspraktik. Årligen genomför 500-600 personer verksamhetspraktik.

I vård- och omsorgscollege Jönköpings län samarbetar 13 kommuner, Region Jönköpings län, privata arbetsgivare, fackförbundet Kommunal, Jönköping University samt utbildningsanordnare på ungdomsgymnasium, vuxenutbildningen och yrkeshögskola. Vård- och omsorgscollege syftar till att utveckla utbildningen till undersköterska och höja kvaliteten genom samarbete.

Kommunen samarbetar med Ung Omsorg, som anställer högstadiееlever för att arbeta helger på äldreboenden. Återrapporteringen visar att en högre andel av ungdomarna som deltar söker till vård- och omsorgsprogrammet på gymnasiet. I Jönköpings kommun verkar Ung Omsorg på äldreboendena Trädgården, Kärrhöken, Ekåsen, Kristinedal, Gränna och Hammargården.

§ 5 Platser på kommunens äldreboenden

Punkt från beredningsgruppen. Föredragande: Camilla Johansson, funktionschef äldreomsorg socialförvaltningen

Beredningsgruppen har efterfrågat uppgifter om platser på kommunens äldreboenden. Camilla Johansson besvarar följande frågor från beredningsgruppen:

Hur många platser är tomma på kommunens äldreboenden?

Under 2022 är i genomsnitt 35 lägenheter tomma. Totalt finns 1541 lägenheter. Årligen sker cirka 550 in- och utflyttningar till och från kommunens äldreboenden.

Hur lång tid är väntetiden för en plats på äldreboende?

Enligt lag har kommunen tre månader på sig att verkställa ett biståndsbeslut om äldreboendeplats. I snitt tar det cirka 30 dagar i Jönköpings kommun (september 2022).

Hur många nekas plats på äldreboende?

2022 (till och med mars): 117 bifall, 0 avslag

2021: 571 bifall, 17 avslag (2,9 procent)

2020: 520 bifall, 6 avslag (1,1 procent, pandemi)

2019: 635 bifall, 19 avslag (2,9 procent)

Hur många får information om hur man överklagar beslut om placering?

Samtliga personer, oavsett beslut, får skriftlig information om att man kan överklaga och hur man överklagar. Överklagande sker genom en blankett och socialförvaltningen kan även erbjuda hjälp vid överklagande.

Hur många överklagar beslut om placering?

2022 (till och med 15 november): Fyra avslag överklagades.

Förvaltningsrätten har gett kommunen rätt i samtliga fall.

2021: Fyra avslag överklagades. Förvaltningsrätten har gett kommunen rätt i samtliga fall.

2020: Fem avslag överklagades. Förvaltningsrätten har gett kommunen rätt i samtliga fall.

Hur ofta kvarstår kommunens bedömning efter överklagande?

I och med att förvaltningsrätten har dömt till kommunens fördel har kommunens bedömningar kvarstått.

§ 6 Pensionärsorganisationernas rapport Livet som 90-åring

Punkt från beredningsgruppen

Pensionärsorganisationerna PRO, SPF, SKPF och RPG har intervjuat drygt 200 personer i 90-årsåldern i länet för att få större kunskap om 90-åringars levnadsvillkor, behov och åsikter. Rådet konstaterar följande från rapporten:

- Den upplevda ensamheten inte är lika hög som förväntat. En anledning till detta kan vara att merparten av de som har intervjuats tillhör någon av pensionärsorganisationerna, vilket kan utgöra en skyddsfaktor mot ensamhet.
- Det digitala utanförskapet är stort. En tredjedel saknar helt digital utrustning som dator, surfplatta eller smartphone. Enbart 37 procent av de tillfrågade har mobilt bank-id. Det är därmed av stor vikt att säkerställa tillgång även till analoga verktyg. Rådet konstaterar även att det alltid kommer att finnas en grupp som av olika anledningar inte har förmåga att använda digitala verktyg på grund av sjukdom, till exempel stroke.
- Det finns en stor förbättringspotential vad gäller äldres möjligheter till fasta vårdkontakter.
- Ett positivt exempel är att 96 procent av de tillfrågade röstade i det allmänna valet. Andreas Persson framhåller att det från ett kommunalt perspektiv är viktigt att ge stöd och service för att kunna inkludera äldre. Hemtjänsten är en viktig faktor för att möjliggöra att äldre får den hjälp de behöver.

Andreas Persson framför att han kommer att ta med sig resultatet från rapporten i sitt kommunala arbete. Rapporten överlämnas till socialförvaltningen samt Andreas Zeidlitz, analys- och hållbarhetschef i Jönköpings kommun.

§ 7 Sammanträdesplan för KPR 2023

Ansvarig: Andreas Persson, kommunalråd

Vid kommunala pensionärsrådets sammanträde den 27 september framhöll representanter från pensionärsrådet att nuvarande reglemente inte efterföljs vad gäller rådets arbetsuppgifter. För att påverka handläggningen av ärenden som berör pensionärer önskar rådet att bli involverat i tidigare skeden.

Med anledning av detta föreslår kommunalråden Andreas Persson och Andreas Sturesson ett antal dagordningspunkter till rådets sammanträden 2023. Punkterna syftar till att skapa en bredare delaktighet och dialog om kommunens verksamhet. Beredningsgruppens ordinarie arbete kvarstår och beredningsgruppen kan som vanligt föreslå ytterligare punkter till varje sammanträde.

Kommunalråden föreslår att rådet i enlighet med reglementet sammanträder vid fyra ordinarie tillfällen. Utöver detta tillkommer en utbildning i början av mandatperioden som hela rådet kallas till. Pensionärsorganisationernas representanter anser att rådet utöver utbildningen ska ha fyra ordinarie sammanträden och ett extra budgetmöte, enligt tidigare löfte.

Beslut

Kommunala pensionärsrådet fastställer följande sammanträdesdatum och ett utbildningstillfälle för 2023, med särskilt tillhörande punkter:

Fredag 24 februari kl. 09.00

- Utbildning i kommunal styrning

Tisdag 21 mars kl. 13.00

- Inledande formalia
- Reglemente för KPR

Torsdag 8 juni kl. 13.00

- Översiktlig genomgång av förslag till verksamhets- och investeringsplan för äldre nämnden
- Kommunprogrammet och årsbokslutet skickas ut inför sammanträdet

Tisdag 19 september kl. 13.00

- Redovisning av sammanställning av nämndernas verksamhets- och investeringsplaner inför kommunens budgetberedning

Onsdag 6 december kl. 13.00

- Information om kommunens budget

§ 8 Information från kommunen

Föredragande: Andreas Persson, kommunalråd

- I nuläget är det ännu inte fastställt hur kommunen ska styras under nästkommande mandatperiod. Diskussioner pågår för att nå en politisk uppgörelse.
- Budgetåret 2023 för Jönköpings kommun kommer att vara ekonomiskt kärvare jämfört med tidigare år. Kommunen har tidigare år visat på starka resultat med stora överskott. Med anledning av de ekonomiska utmaningar som väntar för hela kommunsektorn krymper marginalerna för kommunen att klara av målet om en balanserad ekonomi. Även regeringens budgetförslag kommer att innebära förändringar för Jönköpings kommun.
- Boverket har direktiv för trygghetsboenden, som reglerar kriterierna för vad som ska uppfyllas för att byggherrar ska få ekonomiskt stöd för byggnation av trygghetsboenden. I övrigt gäller Boverkets byggregler vid utformning. Beredningsgruppen har tidigare framfört önskemål om att KPR kan bidra med synpunkter på utformningen av trygghetsboenden ur ett äldre perspektiv. Det kommunen kan göra är att förorda

markanvisningar för trygghetsboenden i detaljplaner. Dessutom har KPR möjlighet att föra dialog med ansvariga för trygghetsboenden vid kommunala bostadsbolag och ta fram egna riktlinjer för grundläggande lokalutformning av trygghetsboenden.

Jönköpings kommun erbjuder även trygghetsvårdar vid subventionerade trygghetsboenden i Jönköpings kommun. Trygghetsvårdens sysselsättningsgrad baseras på antalet lägenheter i trygghetsboendet. Trygghetsvården har även möjlighet att tillsammans med de boende och fastighetsägaren besluta om verksamheten ska öppnas upp för kringboende.

§ 9 Information från äldre nämnden

Föredragande: Ann-Marie Hedlund, ordförande äldre nämnden

- Socialförvaltningens tre nämnder (socialnämnden, äldre nämnden samt individ- och familjeomsorgsnämnden) har medverkat på en mål- och planeringsdag. Syftet med planeringsdagen är att följa upp nämndernas och förvaltningens arbete för det nuvarande verksamhetsåret vad gäller mål och uppdrag samt att blicka framåt inför kommande verksamhetsår.

Under måldagen presenterades förslag till äldre nämndens kvalitets- och arbetsmiljörapporter. Utifrån rapporterna genomförde äldre nämnden en målprioritering som underlag inför 2023 års verksamhetsplan. Kompetensförsörjningen och värdegrundsarbetet är exempel på områden som är högt prioriterade av äldre nämnden.

§ 10 Övriga frågor

Hemtjänstindex från SPF Seniorerna

Den 23 november presenterar SPF Seniorerna hemtjänstindex 2022 vid ett seminarium i Stockholm. Hemtjänstindex är ett initiativ som syftar till att skapa ett samlat mått på hemtjänstens kvalitet, för Sveriges samtliga kommuner. Jönköpings kommun får till en kostnad ta del av

hemtjänstindex. Eva Sundell (SPF) efterfrågar om det är intressant för kommunen.

Artikel från senaste SPF Seniorernas tidning Senioren

Eva Sundell (SPF) överlämnar till ordförande, och övriga pensionärsorganisationer, en artikel från senaste SPF Seniorernas tidning Senioren om hur KPR kan fungera bra. Artikeln är ett bra underlag till diskussion om framtida förändringar i rådets arbete och reglemente.

Nya riktlinjer om undernäring från Socialstyrelsen

Marie-Louise Stålbark (RPG) informerar att det från den 1 november kommit nya föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen gällande undernäring. Vad gör kommunen? Svar önskas på nästa KPR-möte.

Blanketter för reseersättning

Sekreterare Åsa Bolton påminner rådet om att pensionärsorganisationernas representanter har rätt till reseersättning i samband med rådets sammanträden. Ifylld blankett lämnas till rådets sekreterare.

Avtackning

Kommunalråd Andreas Persson och äldre nämndens ordförande Ann-Marie Hedlund tackar för ett gott samarbete i kommunala pensionärsrådet under mandatperioden. Greger Johansson (PRO) framför å pensionärsorganisationernas vägnar till alla ledamöter under den gångna mandatperioden ett tack för samarbetet.

Ett särskilt tack riktas till Berne Lorefors (SPF) som har av sagt sig omval av sitt uppdrag i kommunala pensionärsrådet.